

دلنڊو کيسو ٿولڳه:

درحمت ڀاڻي

Ketabton.com

ليکوال: رحمت الله رحمت

درحمت دالی

ولنبرکسولہ

لیکوال :
رحمت اللہ رحمت

د کتاب ټول حقوق د ليکوال سره خوندي دي.

د کتاب پېژندنه

د کتاب نوم:

د رحمت ډالۍ (د لنډو کيسو ټولگه)

ليکوال:

رحمت الله، رحمت

د چاپ کال:

۱۳۸۳ هـ ش / ۲۰۰۴ م د چاپ شمير ۵۰۰

د ليکوال تليفون:

۰۳۴۵۸۸۷۳۲۹۹ / ۰۳۱۳۸۴۷۰۷۲۵

د ليکوال برېښنالیک:

Rahmatcmn@yahoo.com

انلاين چاري:

[مختار احمد احسان](#) - د لراوېر ډاټ کام برېښنايي کتابتون

www.Larawbar.net

د کتاب لړلیک

- ۱: ورینداری ته وایه موږ وبخښه
- ۲: د خوشحالی ورځ یې په غم بله کړه
- ۳: یو ستا ورور تورک وو
- ۴: چي په ژوند میراث سول
- ۵: د خدا او تعجب خبري دي
- ۶: اوس به دنړي اتل ستا سي ګوټونه پالش کوي
- ۷: او آخيري سلګۍ یې دي
- ۸: بس تليفون کښيږدي
- ۹: خدای دي وبخښه
- ۱۰: چي فکر او سوچ پکار دي
- ۱۱: او دا غریبه مړه سوه
- ۱۲: بیابانه بد نه کوم
- ۱۳: احتیاط کوه
- ۱۴: بیا په مسافري کښي

ورپنداري ته وایه موږ وبخښه

زحمتونه یې گالل دهر چا خبرې یې زغملې هرڅه به یې پرځان وړل خو چا یې هیڅ فریاد نه واورېدی. پرځوانۍ کونډه سوه دواده دوهم کال یې وچې خاوند "تورگل" یې دموټر دجنګېدو په پېښه کې مړ سو. دځاوند تربرو به هرکله چڅني او کږې خبرې ورته کولې او هر یوه به جلا - جلا په زړه کې گوري ورته ماتولې، شاپېری به یواځې دا ورته ویل: تاسې خو لږ صبر وکړئ چې زما "عیده" خو تېره سي. لنکه غوا، داخترپسه او څو تلټکه چې ول هغه خو موراڅخه یووړل.

څو ورځې لانه وې تېرې سوي چې شاپېری وگل بختي ته کوچنی ورو لېږي چې خاله ته وایه یوار خو راسه.

"گل بخته خاله چې هم یوه خورا خواخوږې ښځه وه او په توره شپه به دهر چار کره تلله. هرچا به له مینې خاله بلله، سمدستي ځان په یوه سارا ورساوه":

خپلۍ (گوټونه) یې لانه وې ایستلي چې پر شاپېری یې ږغ وکړ: ولي خاله دي جارسم ولي داسې راتاوېږې څه درسوي دي؟

وختي دي ولي حال نه رالېږي چې داسې په عذاب یې زه نوکوم نه وم در معلومه چې په توره شپه دهر چا خدمت کوم، بیا نوستا.

شاپېری چې درد ډېره په عذابه کړې وه په ډېر تکلیف یې ورته وکتل او په گانگوړاوازي یې ورته وویل: ما ویل مه مي ښوره چې هسي مړه شم او څوک نه شي را خبر. بیا یې پر ډیډیو لاسونه ونيول او دېوال ته یې سرتکيه کړ او له ډېره درده یې غاښونه پرله ونيول بیا یې په ژړه غوندي (ژړغوني) اواز وویل: خاله څه درته ووايم شکایت او بې صبري هم نه ده ښه پرداسې ځوانۍ کونډه شوم چې زما او تورگل ځوانیمرک ارمان نه سره وخت، نصیب ډېر ژر راڅخه مرور شو. اوس مي دده تر مرگ وروسته دده تربرونه لکه لېوان مځکي ته نه پرېږدي، خاله زه به نو څه درته ووايم ته نو کوم نه یې راخبره زما دژوند نو کوم ځای د خوشحالی دی، بیا مي هم داسلا وکړه چې خاله ته حال ولېږه اوس که ژوند وي او که مرگ خاله خو به درته ناسته وي، "گل بخته" خاله چې هم ډېره تجربه لرونکې مېرمن وه او د شاپېری له حاله خبرېدو سره سم یې د کوچني دپیدا کېدو شیان په غوټه کې ورسره راوړي وو او خاله هم لاس په کار وه، لږ گډې وروسته چې شاپېری ساسمه کړه او د کوچني آوازي یې پر غوږولگېدی، دگل بختي خاله هم خبره له خوشحالی ډگه وه، او پر شاپېری یې ږغ کړه: زویه مبارک دي شه، هلک دی خدای ﷻ دي یې در صالح کړي، خدای ﷻ دي ارمان په وکاره.

د شاپېرۍ چې د خوشحالي څخه سترگي له اوبښکو ډکي وې وويل: خاله خداى ﷻ دى بې زويه مه کړه، خداى ﷻ دى د بل له محتاجۍ وساته.

"خاله چې ټوله شپه په ولاړه تېره کړې وه دغسې په ولاړو پښو کور ته ولاړه، مشر زوى چې يې اودس تازه کړى و او جومات ته تللى هغه ته يې وويل: نصرو زويه پرتاهم ناوخته کيږي نوري خبرې به وروسته کوو، په جومات کې به ملا صاحب او ميردل اکا د "تورگل مسکين" د زوى په زوکړه خبر کړې، چې د دغو لېوانو ته څه نصيحت وکړي، نن سهار د ملا صاحب قرائت څه بل شاني و، هر سړى پوهېدى چې څه پېښه سوې ده، د سلام له گرږېدو سره سم، ميردل اکا و خلگو ته وويل: ټول کښېنئ نن ملا صاحب څه خبرې درته کوي.

هر سړى دنوي خبرې د اورېدو لپاره پر خپل ځاى انتظار کاوه دغه وخت ملا صاحب ښو توندو خبرو ته ځان جوړ کړى و، د څو مبارکو آيتونو ويلو وروسته يې د کلي پر ملک مخ را وړاوه، ته چې د کونډې او يتيم غم ونه کړې څوک به يې کوي؟

زموږ د کلي دغه مسلمانې ده، چې موږ ورته گورو، د تورگل مسکين له کوره يې تربرو "رازکى" او "بنامير" لنگه غوا داختر پسو او د کور لوبښي په سپينه ورځ يو وړل او دهغه کونډه يې په لنډو سترگو پرېښوده. دالا څه نور گواښونه هم ورته کوي، مگر خداى ﷻ بيا داسې نه کوي هغه دى براىي (تېر ماښام) دغه مېنه زرغونه شوه او د تور گل مسکين زوى پيدا سو.

د کلي ملک موسى اکا چې په دغو خبرو خپل ځان او کليوال ملامت بلل سر يې راپورته کړ او شا وخوا يې وکتل د کلي پر څو ځوانانو يې ږغ وکړ، ورسئ د دغو لېوانو له کوره څخه دغه څه چې يې وړې دي بېرته دغې کونډې ته وروړئ.

ميردل اکا لنگوټه پرسر سمه کړه سترگي يې په شمله وچي کړې او د تورگل مسکين په دروازه کې يې دغه پيسې گل بختي خاله ته ورکړې او دا يې ورته وويل: وربنداري ته ووايه موږ وبخښه.

د خوشحالي ورځ يې په غم بدله کړه

ژوند ټول په خواږی او غریبی ورباندې تېر سو ، ټول عمر د بل همسایه و ، ښه راستمن سړی و ، یو وزری و ، یوه یې نه دوې کېدې هغه د چا خبره دیوه لاسه ټک نه خپړي دوه درې بچي یې لا دمخه مړه سوي وو ، اوس یې دا وروستی زوی "گلاب" ځوانی ته نیژدې سوی و لاس یې په سپک و .

داد محمد اکا به هر وخت نصیحت ورته کاوه زویه دبې ځایه کار او بې سره همځولو څخه ځان گوره خدای ﷻ مه کړه چې یوه بده راته پېښه نه سي وایم دېدو خلگو څخه همېشه بد پېښېږي ، ماددې کلي دهر سړي خدمت کړی دی په توره شپه مي یا نه ده ورته کړې . وایم خپل وس مي نه دی ځني سپمولی ته به خپلو کارو ته پام کوي او بله خبره داده چې ستا لپاره مي یو کار په نیت کي دی بیا به یې درته ووايم .

گلاب هم ډېر ځیرک زلمی و ، سهار وختي به یې دملا صاحب څخه سبق واخیستی بیا به نو ټوله ورځ دپلار سره دمځکي په کار واخسته و . په ټول کلي کي یې ښه نوم درلودی مازدیگری همځولي "زرین" گيله ځني وکړه : دا څنگه انډیوالي ده چې زه دي نه يم خبر کړی او ټول کلی خبر دی . چې پلار دي "زرلښته" درغواړي گلاب چې پر هوارپتو څنگ و هلي و راپورته سو او وېې ویل : ښه ته هم خبر سوی یې یاره زه شرمېدم نه مي شوای درته ویلای زه هم برایی مابنډام خبر سوم پرون دورځي مي پلاریوه خبره راته کړې وه خو سړمي نه و په خلاص .

مابنډام چې مي پلار مورته دا قصه کوله نو زه هم پوه شوم ، چې پلار مي ولي دڅه مودې څخه پر ځان تنگي راوستلې وه .

نور خو پرېږده زموږ د خوراک غنم او دلاندي پسه یې لا خرڅ کړ . بس دمسکین همداروند دی چې دکوزدې او واده لپاره به دغاړي کالي خرڅوي دمړو او سرمایه دارو خلگو په ودو او بنادیو کي څنگه هشت ومشت وي څنگه ټکان او اتڼونه وي .

"زرین" چې دانډیوال گلاب خبر و سو هیڅ جواب ورسره نه و ، صرف دومره یې ورته وویل چې : دټکانو لپاره خو ما دادی ډکه توپنچه رااخیستی ده چې صبا دي دسملان راوړل کیږي ټکان به په وکړو او یوڅه دجېب خرڅه مي هم درله برابره کړې ده دغه مي په وس و .

گلاب که له یوې خوا سبا دخپلي کوزدې خوشحالي لرله خودبلي خوا دې ته حیران و ، چي په تش لاس په دغه دولور غاړه څنگه باسي او څنگه به یې اداکوي په دغو چورتو او فکرو کي خوشحالي ځني هېره وه پتو یې ټک واهه زرین ته یې وویل :

ستا یې کور ودان مگر په دې سر نه سره رسیږي سبا به ټوله ورځ راسره تېروې اوس ناوخته دی کور ته به څوک راته گوري .

سهار چي دڅلورو کسانو مرکې دگلاب دکوزدې دسملان راوړسول ، زرین توپنچه په لاس د ټکانو وار ته انتظار و ، یو ناڅاپه گوته دماشې سره ولگېده او ټک سو مخامخ گولی . دگلاب پر زړه ولگېده او دگلاب پرمخکه راچپه سو نارې او چغې سوې چي گلاب مړ شو ، خلگ سره راوړسېدل گوري چي گلاب لکه داخترپسه په خپلو وینو کي سور پروت دی او آخري ساه یې خيژي . بنادي په غم بدله سوه بس دمسکین دکور خوشحالي وه لږ گړۍ وه دخلگو سترگي له اوبنکو ډکي سوې او دايې ويل : دادمحمد اکا ته دي خدای ﷻ دزړه صبر ورکړي دغه یو زوی یې وهغه هم دمرگ په کار شو بیا پرداسي ځواني او دکوزدې په ورځ بس هغه دچا خبره "د خدای ﷻ دوستان ډېر زهېږي" گلاب مسکین چي یې خاورو ته وسپاری ، تردعا گوښي وروسته دکلي یو سپین ږیری لعل محمد اکا خلگو ته وویل : واورئ خلگو بیا که دچا زوی پیداشي یا کوزده یا واده وي بیا به دغه دغم ټکان نه کوئ ومولیدل چي د خوشحالی ورځ یې په غم بدله کړه .

يو ستا ورور تورک و

خدای ﷻ سته ښه ورور گلوي يې ده ، يو دبل په خوله دي او مشر ورور نعمت لالا ته خو بيا ټول لاس په نامه ولاړ وي ښادي اکاچي د حجرې دېوال ته ډډه وهلې وه او دنسوارو په هينداره کي يې مخ ته کتل پر جانواکا رغ وکړ ، ددغو هلکانو پلا ښه سړی و چي دوی دغسي صالح او دخپلي لاري دي ، مگر پلار يې نو اوسا (هوسا) ورغ و نه لیده دوی لاسه دي خوارۍ که پرته بري سوې ، خو اوس يې ژوند ښه دی ، څه مخکې ، يوه غوا ، اووه اته پسونه لري .

صوفي صالح چي ددوی خبرو ته غوږ واو پر مخکې يې ليکي کښلې زياته کړه : خلکو تاسي لکه چي نور حال نه په لرئ ؟

نوري خبري خو سهي دي خو يوه ستړيا ورته گوري جانو اکا خبره ورغبرگه کړه ، کومه ستړيا چي ته په خبريې او موږ نه يو خبر سم مو په خبره سر را خلاص کړه ! صوفي صالح وويل : ستړيا خو داده چي دغه کشر هلک يې ډېر بې لاري سوی دی په دغه حال کي نعمت لالا هم سلام ووايه خلکو ستړي مسيا ورته وويل صوفي صالح زياته کړه ښه شو چي نعمت هم راوړسېدی ماويل : زه به دی هم په خبروم وایم دچرگانو دغلا څخه نيولې په هره بده پېښه کي دده لاس وي .

صوفي صالح لاخبره نه وه خلاصه کړې چي جماعت ودرېدی ترلمانځه وروسته چي نعمت لالا کور ته ولاړی ډېر زهېر و ، دمخکي په شان يې خوله له خندا نه وه ډکه ، دوهم ورور " پيداگل " پوښتنه ځني وکړه لالا ناجوړه خو به نه يې ؟ نعمت وويل : يا ناجوړه نه يم خو تر دې وروسته به ناجوړه سو پيداگل وويل : لالا نه شوم پوه چي څنگه به له دې وروسته ناجوړه شو ؟

نعمت وويل : ستا په یاد دي چي ما به هر کله و تورک ته نصيحت يا منت کاوه مور به راڅخه خوا بډې شوه ويل به يې دازما کشر زوی دی ، ته منتونه پرکوې او دې به بې ځايه نازاوه ، زه پوهېدم چي دغه نازونه به يوه ورځ راته غمونه شي ، مخکي هم زه څه غوږ بډلی وم ، چي ځای بې ځايه سم نه گرځي ، ما ښام به ناوخته کور ته راتلی کله کله به دغه د " گولک " چرسي پرکوټه هم یادېدی خودمور دلاسه مي هېڅ نه شوی ورته ويلاى ، وپمه ورځ ستا په یاد دي چي ما نصيحت ورته کاوه ده څنگه جوابونه راکول ، تاو لیدل مور پر مامنت کاوه او پرده بې ژړل .

پیداگل یو سوړ اسوېلی وکېښ او وېې وویل: لالا په هغه ورځ مي ډېر زړه درباندي وسو ، دده جوابونه پرماداسي لگېدل لکه چرې چې راپکښي وهي ، که خلگو خدا او دموږ ژړا نه وای زه به يې هم په هغه ورځ خوښ شوی وای موږ چې يې هم ودغو خبرو ته غوږ نیولی و او دا خبرې ښې نه پرلگېدې وویل:

خه يې کړي دي چې ټول ورته بلا شوي ياست “ په ژړه غوني اواز يې وویل: ستاسي دلاسه نه دچا سره کښېنستای شي نه ولاړېدای شي کشر دی سم به شي نعمت وویل: هو! له دې وروسته به ښه سم شي ، که پرځاندي او که پر ژاړې ، داکور به خراب شي ، نن دکلي په مينځ کي خلگو دغه خبري کولې او دده بدي پېښي او غلاوي يې حسابلي ، درازو دپاليز ، دخان دباغ او د شاگل دپسوپه دغو ټولو غلاوو کي خلگو د بياداوه ، نعمت چې ډېرې ترڅې خبري پرځان وړي وې ورور که يې بې لاري و ، خو بيا هم دده ورور و په هره بده يې خوابدی و او دمرگ خبره يې نوره نه شوه پتولای ، زنو يې بلگ شروع کړې ، سترگي يې له اوبښکو ډکي شوې ځان يې دغه دغم و خبري ته نه جوړېدی ، خو بيا هم مجبوره و او وېې ويل: آخيري خبره داده چې اوس په لاره کي سدوزی لالا راباندي پېښ شو چې له بازاره راغلی و او ويل يې: دلاري دنيوو په پېښه کي دوه غله مړه او يو زخمي و ، ما دتور پله سره وليدل ، يو ستا ورور تورک و.

چي په ژوند ميراث شول

نور محمد لالا ډېر خواخوږی سړی و، دهرچا په غم او بنادۍ يې ځان خبراوه، ترخپله وسه يې دناتوانه او بې وسو خلگو مرسته او کومک هم کاوه.

په دغه خپله خواخوږي سره هرچا په ښه نامه ياد او په بس دهرچا غم ورسره و، کله کله چي به څه بده پېښه يا ظلم شوی و نو اول به يې اثر دده پرمخ معلومېدی، کله کله به دغو بې انصافيو او ناجايزه پېښو داسي زور پر وکړی چي ويل به يې راځي له دې ښاره کډي بار کړو نه انسانيت شته او نه دانسان قدر هغه بله ورځ يې لالو اکا ته وويل: ته هره ورځ راته وايې صبر کوه دابه سړی څنگه وکړي، لالو اکا خبره ورغبرگه کړه: بيا چا گلان کرل چي مخکه يې ستا پر طبيعت نه وه ماته کړې، نور محمد چي پېښي ډېر زهېر کړی و په لاس يې دتندي خوله وچه کړه، دمنگي او به يې پرسرپورته کړې، خبره ته حيران و چي له کومه يې شروع کړي خو آخيري يې وويل: لالو اکا څه درته ووايم: ته لکه چي نه څه اورې او نه څه وينې، دلته څوک شته چي گلان وکړي يا دگلانو کار کړي؟

دلته خو خلگ اخغي کړي اخغي.

لالو وويل: وروره زه خبر يم چي دغه حال دی چي هيڅوک گلان نه کړي. زما خپله په پښو کي ډېر اخغي مات شول چي لامي دگلانو پرخوا ډېر زور دی، څه وکړم له وسه مو څه کيږي، څوک به موناره واورې، وایم ښار ناپرسان دی بس يو گوزاره به کوو، ښه ته ووايه، چي بيا دي څه اورېدلي دي چي داسي دي زړه درته ډک دی.

نور محمد وويل: هرڅه مو اورېدل خو دژوند دميراث مو نه و اورېدلي. هغه بله ورځ دلاندي کلي څخه راتلم چي په لاره کي مي يو سړی ترنظر شو، ډېر مي حيران - حيران ورته کتل نه پوهېدم، چي مسافر دی او که لېونی، خواره واره وېښتان، رنگ يې تک ژېړ و، دمخ ښه الوتې، حال يې ډېر خراب و په دغه چورت کي ورنژدې شوم سړی روغ راته ښکاره شو، ترسلام دمخه يې ترلمن ټينگ کړم او راته وويل يې کښېښه ولي داسي په چورت کي راته ورک شوې؟

دده سختي ورځي له ماڅه هم دسلام وراچولو وار خطاکې، خو سلام مي ورته ووايه. دده په جواب مي سره نه شو خلاص، ددوبي سره غرمه وه دکور پرخوا مي هم تلوار و، خوبس ورسره کښېښستم لږ ساعت وروسته مي سړی وپېژاندی چي سد و گل دی دپلاني..... دکاله، ښه دپلار او نيکه سړی و، ورته ومي ويل: څه درپېښ شوي دي؟ ته او دا حال دی؟ لږ گړۍ خاموشه او پټه خوله و، اوبښکي يې پر مخکې وڅڅېدې زماهم سترگي ورسره لنډې شوې، خدای ﷻ شته دغريب پر حال مي ډېر زړه وسو، ما هم په خبرو کي خپل نوم ورياد کړی، دده به هم نه وهېر، تاواورېدل لالو اکا: هو ما واورېدل نوره قصه راته کوه نور محمد وويل: بيا نو سدو گل راته وويل نور محمد لالا

چي ورځ تيريزي تياره زياتيزي. له كومه سره يې درته بيان كړم تاته ښه در معلومه وه چي هيچا ته مي تاوان نه دی ور رسولی او نه دچا په تاوان خوشحاله وم ، ښه ماجت (مسجد) ، ښه مېنه ، دمېلمه كوټه ، دوه باغه ، دپالېز او كښت مخكه ، دوي باورې ، وایم ښه ژوند مي درلودی خود خدای ﷻ کارونه دي خدای ﷻ ښه په پوهېږي چي نن بيا پر دې حال يم.

نور محمد ما ورته وويل: بې شكه دادخدای ﷻ کارونه دي چي داسي كيږي وایم چي درېښس شول چي دې حال ته راوړسېدې؟ زه سم په حال نه يم خبر.

سدوگل وويل: نورك لالا څه به دي سرپرله گرزوم “جان دو” خونه پېژنې چي زما تربور دی چي زه خدای ﷻ په ښه باد وهلی يم ، له هغه وخته يې راسره اخيستي ده او ترننه يې سم قدم نه دی راسره ايښی ، په حكومت يې بندي كړم يم ، څو ځايه مخكه يې راڅخه لاندي كړې ده ، هيڅ مي په وسه نه ورسره كيږي راباندي زورور دی او نه بل چا ښه ورته كړی دی. چي ولي ظالمه: داظلم كوي ، وایم دغه كال په كال چي كاڅتۍ دي ، بارانونه نه كيږي ، بركتونه ټول شول ، خوشحالي نه شته وایم داڅو ټول زموږ عملونه دي تاواوړېدل نور محمد لالا ، نور محمد: هو ما واورېدل وایم په دې كي خو هيڅ شك نه شته چي موږ دزورور ملگري يو او ظالم ته مو په ظالم نه دي ويلي.

ښه ته قصه كوه:

سدوگل وويل: وایم هغه ډېر ظلمونه راسره وكړل ، دوه كاله مخكي يې ځوان زوی داسي راوواوه چي له هغو وهلو مړ شو ، چامي نار وانه وړېده. دحكومت خلگو ته يې پيسې وركړې ويل يې داغل وموږ مړ كړی.

ترهغه دمخه يې يوه لور راڅخه وتښتوله ، گوره چي مړه يې كړه كعه يې پريو چا خرڅه كړه ، توري مخكي مي پسي سپيني كړې پروطنو - وطنو وگرځېد م هيڅ درك مي يې پيدانه كړی ، بس نويوزه او يوه كوروالا سره پاته شوو او داغمو نه “. په دغه حال كي سدوگل سر كښته وځړاوه او څه اوښكي يې پر مخكه وڅڅولې ، لږ ساعت وروسته يې سر راپورته كړی او داسي يې وويل: شپږ مياشتي مخكي يې عرض راباندي وكړی ، ويل يې تازموږ درمي سپی وژلی دی ، بس دحكومت سړي راغله او زه يې لاس تړلی په بند كي واچولم. دپوښتني څوك مي نه و زما دځوان زوی غورچا ونه كړ ، مگر دظالمانو او زورورو چي سپی په خپل مرگ مړ شي لا يې هم پوښتنه كيږي او ما غوندي غريبان يې په تور بند ته اچول كيږي.

وايم څه درته ووايم: زړه مي له تورو وينو ډك دی “خدای ﷻ پاك مودي له دې ظالمانو خلاص كړي ، بس په دغه بند (زندان) كي يې اچولی وم ، چي تاڅنگه زموږ سپی وژلی دی ، هلته مي تر شا په كور والا (مېرمني) پسي زړه ختلی و ، چي پر هغې خواركۍ به څه تيريزي. هغه هم دغو غمو لېونۍ كړې وه ، يو وار دوه مي حال په وشو چي كله - كله دكلي يوې سپين سړي يوه گوله ډوډۍ ورته راوړې ده يا يې داوبو لوبښي ورسره ډك كړي وو ، خو آخبر - آخبر

د سدوگل ستونۍ له ژړا ډک شو، زني يې وبلگېدې، له سترگو يې اوښکي کښته وڅښېدې، زما هم سترگي ورسره لندې شوې زړه مي راته وويل: چي مخ پر غره ونيسم يا يوه تېره چارې پيدا کړم او په دغو ظالمانو پسي يې را واخلم، چي پېژنې يې وژنه يې، خوله وسه مي هيڅ نه وه پوره بې له افسوسه، لږگري وروسته ما ورته وويل: سدوگل لالا بس خدای ﷻ ته به صبر کوو، نو آخېر څنگه شو؟ سدوگل سترگي په لستونې وچي کړې او داسي يې وويل: هونور محمد لالا خدای ﷻ دي وکړي چي له دغو ظالمانو څخه خلاص شو، نو آخېر داسي وشو چي يوه شپه مي مېرمن په اوبو پسي راوتلې وه، چي څښاک يا اودس څه اوبه راوړي، پام يې نه شته دباوړۍ و څاه ته ايله شوه، دوي ورځي وروسته خلگو راکښلې وه، بيا خو نو دمسکين کور دی چي دسپين کفن وس نه لري، دکلي سپين سرو په هغو کاليو او پورني کي ورته کفن ورکاوه، چي دکلي څو ځوانانو په دغه وخت کي دکفن ټوک ورته راوړي او ويل يې: دغه يې ورکفن کړی، دغو ځوانانو داهم وويل: نور نو موږ دغه ظلمونه نه شو زغملای، موږ به نور دجانډو رنگه ظالمانو نسونه ورڅېرو او دسدوگل غوندي غريبو خلگو پرڅنگ به درېږو او غور به يې کوو، بس دغو ځوانانو حاجي مدو اکا چي ښه مشر سړی دی، حق نه پتوي دځان ملگری کړی و او راغلل زه يې دبنده څخه خلاص کړم، کلي ته ولاړم څوک پاتا (فاتحې) ته نه دي راغلي، ولي بې وسه سړی وم له بې وسه خلگو سره څوک غمرازي کوي؟

شپه دوي مي هلته تېري کړې، ديوازيتوب ژوند و که ديوې خوا د “جانډو” څخه مي دمرگ بېره وه، خو هغه ما له خدای ﷻ راوستلې وه، دبلي خوا بې کسي اونېستي وه لاره راڅخه ورکه وه چي څه وکړم هسي خو “جانډو” په ژوند ميراث کړی وم، بس دغه لوبښي او توري (کالي) مي په موټر کي راواچول، موټروان ته مي يو دېگ او جوال په کرايه کي ورکړی، نغدي خوما نه درلودې اودلته يې راوړسولم، اوس که دي خوبه وي زما جايداد به ستا په نوم تاته درکړم وایم چي دغه ظالم يې خوري نويې ستا.

نورک وويل: زه چي کيسې ډېر سوځلی وم دغسي بې اختياره ځيني راوړشوم او دغه دی تراوسه مي سر پرله گرځي.

لالو اکا اوس يې نوگلان بولي، که اځغي زموږ دخلگو دغه حال دی، چي په ژوند ميراث شول.

و، سپړې ماښام خپل کور ته زړور نه شي ورتلای، د شپې چې سخت مریض پېښ شي هغه بله مري یا به یې خلگ دسره په سودا ترډاکټره رسوي، دا اوس امنیت دی دې ته تاسې امنیت وایاست؟

ولي حکومت او مشران دغه شپږ کسه غله نه نیسي او سزا نه ورکوي؟ دغه بې کاري خوتوله دغه زورور جوړه کړې ده، ولي رشتیا نه سره وایو؟ داسې معلومېږي چې ددې نوي حاکم سره نور غله ډېر شوي دي، موږ له حکومته غواړو چې دا حاکم لېږي کړي او هغه بل پخوانی حاکم موږ ته راولي، هغه حاکم ښه سپړی و، هغه په هر کال کې عدل کاوه هغه دخان او غریب فرق نه کاوه، “په دې حال کې ډېرو خبرو او جذبې د حاجي صاحب په خوله کې ناري وچي کړې، سفر محمد دغه وخت یو گلاس اوبه ورکړې، ها حاجي صاحب یو وار دایو غوړپ اوبه وڅښه تر ژبه دي جارشم، رشتیا چې ایمانداره مشر یې، وایم تا دي خدای ﷻ پاک زموږ له مینځه خو ورځي نه باسي ته خو دپلار اونیکه سپړی یې.”

حاجي نذرگل اکا تراوبو څښلو وروسته وویل: د حکومت سپړو داوویل، چې موږ به درایت یا عوامو څخه دا... دادغم د محصول (ټیکس) په نامه اخلو او دوه کلي مویه دې درونړول چې هلته به یو پارک د ساعت تېري لپاره جوړ کړو، یو کلی او څو دوکانونه لا نور هم درنړوو، زه وایم چې حکومت داسې دی لکه ورور او رعیت یا عوام داسې دی، لکه بل ورور نو زما په فکر ورور ته نه ښایي چې دورور کور ورونړوي.

کاا زموږ خلگ دماښام ډوډۍ نه لري، دی موکوروڼه رانړوي او د ساعت تېري میدان راته جوړوي. دغه ته حکومت ترقي وایي؟ د خندا او تعجب خبري دي.

اوس به دنړۍ اتل ستاسي گوټونه پالش کوي

تورو بښتان، ښې غټې سترگې، د گلاب په شان مخ، کره وړه بې ښه پرله برابر وو، داسې معلومېدی لکه له یوې ښې درنې کورنۍ څخه چې وي، مگر لباس یې داوخت نه و پرله پوري. خیرن او غوړ کالي ځای پر ځای پینې هم باندي معلومېدې، لکه دبل جامې (کالي) چې یې اغوستي وي، پرتن یې برابري هم نه ښکارېدې، دوکاندار ورته وویل:

ولي سبق نه وایې چې دا کار کوي، گلزار چې په کار بوخت وویل: ښه دی کا کا جانته وبه یې وایم. دوکاندار ورته وویل: کله به یې وایې؟ گلزار وویل: چې مې شم بیا به نو ډېر سبق ووايم: دوکاندار وویل: څنگه چې مې شي بیا به نو ډېر سبق ووايې.

“گلزار چې د دوکاندار یو گوټ (بوټ) پالش کړی و او بل پاته وپرمخ راغلي خولې یې لکه پر گل د شبنم څاڅکي دلاس په چپه خوا پاکي کړې او دوکاندار ته یې وویل: زه مجرم یم، زه باید اول ووژل شم.

دوکاندار چې یو لاس یې په سودا اخته و او فکر یې د هلك په وناولده خبرو کي و او حیران و، ویې وویل: ښه هلكه ته سمه خبره وکړه ته څنگه مجرم یې او تا څه جرم کړی دی؟

په دې کوچنیوالي کې خوزموږ کوچنیان هیڅ جرم نه شي کولای، سها روخت نارۍ (ناشته) وکړي، شیدې، هڅۍ او څه نور شيان ورسره وځوري، سر په هنداره کې غوړ او برابر کړي بیا یې نو په موټر کې راواخلو او د ښوونځي په دروازه کې یې کښته کړو، غرمه ناوخته یې بیا په موټر کې راولو، ماپښین بیا بل استاذ چې موږ یې ماسټر بولو هغه ورته راځي، انگلش او نور څه ورزده کوي، مازدیگر بیا څوک کرکټ یا فټبال او نور څه کوي، ښه ته ووايه: تا څه جرم کړی دی؟

د گلزار چې دغه وخت دخپل ولس او د ځان ټول زحمتونه او دردونه یو په یو مخ ته پراته وو او ددغه دوکاندار او دنوري نړۍ دولسونو ناز او نځرو دده دسترگو کاسې له اوبښکو ډکې کړي وې، داسې وویل:

زه په دې مجرم یم چې زه د افغانستان یم او افغان یم، موږ یو نیم میلیون شهیدان ورکړل، دوه میلیونه معیوبین، گوډان او پانده شول، پنځه میلیونه زیات او کم مهاجر او کډوال شول، وطن مو کنډواله شو.

کونډي او یتیمان مود مجبورۍ فقر ته اړ شول، څوک په نیم نس دنورو منتونه پر ځان وږي، په گاونډي او عربو ملکوکي په نیمه مزدوري درانه کارونه کوي.

دلته هلته چي دچا خوا ورته بده شي ورته وايي: ته هم خبري کوي ته خو ماجر(مهاجر) يې. هر ځای چي څه بده پېښه (واقعۀ) وشي، هرڅوک يې وکړي، نوښه او آسانه کار دادی چي پر افغانتن وتړل شي، گلزار چي په خبرو ښه موسم نيولی و، دوکاندار هم لاس ترزني ملامت غوندي ورته کتل، څه نور خلگ هم ودې مجلس ته غوږ وو، گلزار وويل: کاکا جانه تا واورېدل، موږ همدغسې هرڅه په خپل وطن کي درلودل.

يو ازي موږ دوې کوتۍ چي تاسي يې بنگلې بولي، دوه باغونه، ښه ډېره مخکۀ، درې غواوي، شل دېرش پسونۀ، دوه ښۀ اسان، د سپرتيا موټر وایم څه درته ووايم: خدای ﷻ پاک هرڅه راکړي ووداسي نو هرڅوک درواخله چي څه ناڅه شی يې درلودی، ښۀ جنت غوندي وطن ښۀ باغونه، رواني اوبه د وطن مېوې په مونورو ملکوو ته تللې، وایم په جنت کي اوسېدو دلته خو اوبه لاپه بيه دي. گلزار چي د مهاجر-مهاجر په نامه دنورو افغانانو په څېر ډېر تنگ شوی و، ايله اوس يې دخپل زړه د تاوايستلو لپاره دوکاندار او څه نور کسان دخپلو خبرو تراغېز لاندي راوستي وو، دلته نژدې يوه سړي گلزار ته اوبه ونيولې ها دا يو غوړپ اوبه وڅيښه هلکۀ ودي ژپولو، گزار اوبه پرسر پورته کړې، بيا يې برش پرگوت (بوت) وگرځاوه او خپلو خبرو ته يې داسي دوام ورکړی، تا واورېدل کاکا موږ دغه ښۀ ژوند، جنت غوندي وطن، په ميليونو انسانان دخپل وطن، ناموس او عزت لپاره قربان کړل، که ددغه سره ښامار روس مخه موږ نه وای نيولې ستاسي به څه حال وای، موږ په خپلو قربانيو سره دغه ښامار له دنيا څخه ورک کړي او دنړۍ نورولسونه مو هم ځيني خلاص کړل، اورېدلي مي دي چي زمونږ نيکه گانو په دې پېړۍ کي دنړۍ يو بل قوت "انگريزانو" ته هم ماته ورکړې ده.

اوس نو افغانان ددې وړ دي چي سړی يې پر لاسو مچ کړي او دنړۍ اتل او قهرمان ته اتل او قهرمان ووايي او که يې خلگ په ډېرو وولي او ددغه زخمي زمري پښې نوري هم ورماتي کړې.

دادنپيوالو انصاف دی چي هغه سره ښاماران او هغه زمونږ قربانی يې هېري کړې، چي لامي اوس هم پرکراره نه پرېږدي او زمونږ پرسر سوداگري کوي، دغه دلته هلته چي دخلگو بچيان او مېرمني بې غمه گرځي داخو زمونږ دمېراني برکت دی.

ولي لا دخلگ حقيقت نه مني او موږ ته په سپکۀ سترگه گوري، په دغه وخت کي د دوکاندار او خو نورو ولاړو کسانو په سترگو کي اوبښکي ډم ولاړي وې او هېڅ جواب يې نه درلودی، گلزار چي دواړه گوته پالش کړي وو او له درده يې پر دوکاندار وروغوړځول، ها واخله، اوس به دنړۍ اتل ستاسي گوته پالش کوي.

او اخري سلگۍ يې دي

د گلاب گل و، ټول کلي په بنایسته و، پلار او مور به هم ښه نازاوه، ماښام به يې له بازاره پلار څه ناڅه شی ورته راوړی، په دغه کوچنیوالي کې خدای ﷻ له بنایست سره - سره ښه عقل او پوهه هم ورکړې وه.

کله کله به د ماما یا خاله زامنو کور ته بوتلی، هلته به يې څو شپې وکړې هېڅ بد يې نه کول، هر شی که به يې ځایه پروت و، هغه به يې پر ځای ایښوول. چاکو، اورلگیت (باکس) او دوايي چې به يې دنورو کوچنیانو په لاس کې ولیدل مشران به يې په خبرول. هر وخت به يې لاس، مخ او کالي پاک ساتل. بس هغه د چا خبره خدای ﷻ وربښولې وو، هر چا به "چارگل" ښه یاداوه. وایم په ټول کلي کې صفت يې کېدی، له خپلي خور جمیلې او مور سره به هر وخت د کور په کارو کې بوخت و ماخوستن به مور ورته وویل: چارگل زویه ستړی شوی يې، نور ځایونه به زه هوار کړم ته ورشه ویده شه ټوله ورځ دي آرام نه دی کړی.

چارگل به ویل: موري ماته ښه کارونه خوند را کوي هغه بله ورځ مي پلار ویل: دهر چا سره مرسته کول د ښه انسان علامه ده. کله - کله به له پلار سره دلویانو او مشرانو خلکو مجلس ته هم تللی او هلته به يې د مشرانو خبرو ته غوږ نیوی او خبرې به يې زده کولې، چېرې چې به په کلي کې ډوډۍ او مېلمستیا وه، نو هر چا به "فتح لالا" ته ویل، چې چارگل دي هېر نه شي هغه به خامخا در سره راولي.

د سبق سره يې ډېره مینه وه سهار وختي به مسجد ته د سبق لپاره تللی، سکول (ښوونځی) په کلي کې نه و، ماښام تیاره چې به يې پلار له بازاره راتلی، نو ده به تر راتلو پوري انتظار ورته کاوه، او دلاري خواته به يې کتل. پلار که به يې ټوله ورځ ستړی و یا به يې څه خپګان یا خوابدي لرله، نو ماښام به د چارگل او جمیلې په خوږو او ښو خبرو هوسا کېدی.

چارگل به کله - کله پلار ته ویل: پلاره ما هم بازار ته در سره بیا یه، زه به هلته کومک در سره کوم خو پلار به ورته ویل: زویه ته لاوس کوچنی يې، ته اوس خپل سبق وایه.

چارگل: هو پلاره زه به سبق وایم، سبق زما خوښ دی، دهغه لاندې کلي ملا صاحب چې نصیحت کوي، رغ يې زموږ کورو ته رارسېږي، داسې ښې خبرې کوي زه هر وخت غوږ ورته نیسم.

یوه ورځ چې فتح له بازاره ناوخته ماښام کور ته راغلی د چارگل مور ورته ویل: سړیه یو وار دي دا جمیله په موټر کې ډاکټر ته وړې وای، له غرمې څخه ډېره په عذاب ده، ما پښین مي حال در لېږی خو هغه څوک نه سو پیدا.

فتح چي لور ته ورتېر شو گوري چي هغه پربل حال ده ، ښځه يې پر وکړې ، لوري جميلي څه درشوي دي ؟ خو جميلي ښځه نه شو کولای ، يواځي يې سر ته لاس وروړی يعني دسر له درده ډېره په عذاب يم ، دپلار او مور سترگي په اوبنکو لنډې شوې چارگل هم ټوله ورځ دجميلي په ناجوړې ښځه او اخوابدي و ، له فتح څخه نوره ورکه شوه ، دغسي وموتېر ته وخوت او په ډېره تېزۍ يې موتېر پر شا راوست ، چي مخ يې راوگرځوي ، يو ناڅاپه يې ښځه ترغوږشو دغسي دچارگل مور هم په ناره کړه ، خوله دي له خاورو راډکه کړه فتح چي له موتېره راکښته سو ، گوري چي چارگل زوی يې په موتېر وهلی دی او اخري سلگۍ يې دي .

بس تلفون کښېږدي

پرډل وویل: نوروز اکا په یاد دي، دي. زموږ دکلي څنگه ښه ژوند و، چا په لږ درلودل چا به کم، دچابه لس دچابه شل دچابه زیاتي مېږي او وزې وې، شپانه به خپله رڼه پروخت د څړ لپاره بېوله. له رمې سره به دوه غښتلي سپي هم ورسره وو چي یو لنډی او بل برگی نومېدی.

وايم: پر داندژدې حد لېوان نه شوای پر راتلای، رڼه چي به کلي ته راوړسېدلې، مېږي او وزې به پرکونه سوې او دخپلو کورو په لور به داسي ورپرېوتې لکه دډېرو شپو پردېسي چي وي، د هر کور له خوا به دوریو او مرغومانو اوازونه پورته کېدل، او دخپلو مندو و راتلو ته به په هر کلي کي وو، یو وار به مېږي او وری، وزې او مرغومان سره گډ شول، مېرمني به کتوي او لوبني په لاس ورته ولاړي وې خو دلوشنگ له کاره ځان فارغه کړي.

هوا او اوازونه به سره زمزمه کېدل، دخوشحالی فضا به جوړه وه، نوروز اکا پر تندي لاس تېر کړی، لنگوته یې ومخته کښېښودله، سترگي یې له اوبڼکو ډکي وې، زیاته یې کړه، رشتیا هم پرډل لالا هغه ښه وختونه وو، شیدې او مستې هرځای ډېرې وې، غرمه به یخو او سړو شلومبو دتې له ډوډۍ سره څنگه خوند کاوه، دکلي شا وخوامځکي به په پالېزو کرل شوي وې، هندوانې او خټکي خو بې حسابو وو، دغرو دچينو سړې اوبه او ددښت دگلانو بوی خو پر سړي باندي داسي لگېدی لکه شهد او عسل.

وايم: لکه دلقدمان حکيم صاحب دوا او درمل اوس خو مو دادی تر زړه ويني خاڅي او سترگي مو له اوبڼکو ډکي دي، دغه دوه درې کاله کاڅتي او هغه پخوانيو مصيبتونو هيڅ نه راپرېښوول، مېږي وزې، خو مو ټولي مړې شوې، باغونه وچ شول، کښت کړونده ختم شوه، دخوراک شې نه شورا پاته.

وايم: وچ وړه لاله بازاره په پور راوړو، اوس خو دادی پور لا څوک نه راکوي، چاچي څه وس درلودی هغه بازار او ښارو ته کډه شول، چاته خواري پيدا کيږي او ډېرې يې هلته درېدره گرځي، خواري او مزدوري هم نه ورپيدا کيږي، داو بو غوړپ په څاگانو کي ودرېدی چي باغونه او رمې يې درلودې هغه و فقر ته اړ شول.

پرډل لالا وویل: هو نوروز اکا تا د فقر خبره وکړه، هغه بله شپه مي په بازار کي وه، په جومات کي يوه سړي دمرستي ښوونکي او يوې خوا ته يې پتو هوار کړی، سړی شناخته رامعلوم شو، ښه مي ورته وکتل چي خدای ﷻ دوست اکا و، چي خلگ سره ولاړل، پوښتنه مي ځني وکړه، دوي رمې يې مړې شوي وې، په صحرا کي دځان پر مرگ بېرېدلې و، بل چا کومک ورسره کړی و، ديو چا تر غوږي يې راوستلی و، دومره خرڅ نه و ورپاته چي ځان تريوځايه پوري ورسوي يا يې ماښام وخوري، داسي نو ډېر درواخله، نوروز اکا يو سوړ اسوېلی وکښ او ويې ويل: ياره پرډل لالا خدای ﷻ دي فضل کوي نيمه دنيا له فقره سره مخامخ شوه. وايم: يوازي دغه خدای ﷻ دوست اکا درواخله چي څه

بې مانده و ، هرڅه خدای ﷻ ورکړي وو ، هر وخت پر شلو کسو مېلمنو غښتلی و ، مگر خوارکی نن دادی سوال کوي ډېره سخته کاځتي او وچکالي شوه .

پر دل لالا وویل : دالکه چي ټول زموږ عملونه دي ، چي داسي راسره کيږي ، وایم ، زموږ څه کول دخلگو سره مو معامله څنگه وه او له خدای ﷻ سره مو وعده څنگه وه ، دخیر او خیرات دروازې وتړل شوې . پخوا به څنگه پسونه او غوايي د رب د رضا لپاره حلالېدل ، وایم : خیرات خو څه کوي فرض زکوة هم نه ورکوي ، پخوا چي به بې نه وې لیدلی پوښتنه به بې کول اوس چي په مخه درشي مخ درڅخه اړوي ، هغه ښه سړی به نو درته وایي . بس شکر دی معنا دا چي نوري خبري مه کوه راڅخه ولاړشه ، ستا به داخیال وي چي دامی دکلي دی یا مي دکاکا زوی دی ، دوکان او کوټې ته به ورشم ، پوښتنه به پر وکړم چي دروازې ته ورژدې شې ، توري هنداري به بې وي سړی به نه معلومېږي ، چي څوک سته او که نه ؟ بیا نو ددروازې دخلاصېدو په چم هم نه پوهیږي .

کله-کله په لارکي یو سړی ولاړ وي ، هغه دمخه لا درباندي ښځه کړي چي حاجي صاحب نه شته معاف که ، وروره ولاړشه ، ته به پوښتني ته ورځي دوی چي وایي خیرات غواړي ، که دي بخت پرځای و ، نو به دي دننه ورپرېږدي ، بیا نو دادرک نه در معلومېږي چي روغې یا ستړي مسیا څنگه ورسره وکړم او گوټونه چیري وکارم ، ته خپلي وصیلې او قرابت په مخه رااڅستی یې ، خو په داسي ناولده ځای کي ورننوځي چي که خدای ﷻ په خیر ځني راوايستې ته چي روغې یا جوړ په خیر کوي په دغه حال کي دي دوه یا درې گلاسونه چپه کړي یا مات کړي وي ، ولي ستا کوټ او پټو دواړه درځړېږي ، له نا پامۍ څخه دي پښه تر ځایه سمه نه رسېږي .

وایم : څه سر دي پرله گړځوم پریوه لویه سرگردانی و اوښتې ، په دغه حال کي هغه ستا قریب یا شناخته هم پرځای نه وي ، یو دوه منشیان یو دوه کشران وي هغه هم چا پراخبار سر ځړولی وي ، چا یو کتاب یا د حساب ماشین مخي ته ایښی وي ، چا بیا تلفون غوږ ته نیولی وي ، دالو الو (هیلو هیلو) نارې پکښي وهي او دابه سره وایي :

څنگه سو ، درورسېدی ، بازار څنگه دی ؟ بس درسره رایې نیسه ، دستي شل لکه درحواله کوم ، هو - هو بس صحیح دی گټه کوي . دلته نو یو وار سره وځاندي په دغه حال کي بیا دتلفون یوه کیلی (بتن) ووهي اوس نو دهغه بل سړي خبري هم اورېدل کیږي ، بیا ورته وایي ښه موسم څنگه دی ؟

جواب : دباندې گرمي ده ، خو موږ ایرکنډېشن ته ناست یو .

پوښتنه : برایی مو څوک مېلمه و ؟

جواب : لنډو او پیرک ، څنگه ورقي مو وکړې هو بازی ، چا وگټله ، موږ دوې بازی ځيني وگټلې ، ښې دوې بازی مو ځيني وگټلې ، بیا خو نو پر زورور واست .

پوښتنه: څه وخت ويده شولا ست ؟

جواب: داسي دسهار خوا وه دسهار لمونځ هم راڅخه قضا شو بڼه دسهار لمونځ درڅخه قضا شو؟ هو.

پوښتنه: هغه نور چيري دي ؟

جواب: هغه لا اوس هم ويده دي ، زه اوس داسي ځانېت مهال ستا دتليفونه په ږغ راويښ شوم مخ مي لا نه دی پرېولی.

پوښتنه: نارۍ (ناشته) خو مو هم نه دی کړی ؟

جواب: هو اوس به مزدور راشي شيان به راوړي.

پوښتنه: نن ما بڼام چيري ياست ؟

ځواب: نن هم دلې يو ، نن نو بازي ډېره گرمه ده.

دلته بيا دا خبري سره وکړي اوکې - اوکې (Ok, Ok) بس تليفون کښېږدي.

خدای (ج) دي وبخښه

چي دورې ورځي به يې نه سره وليدل داسي به وتاچي ويل هيڅ خوشحالي يې نه ده ليدلې ، توري مخکي به يې سره سپيني کړي ، يو په بل پسې به گرځېدل هيڅ ځای به خوند نه ورکاوه ، کله چي به يې سره پيدا کړل تابه ويل دکلو پردېسان دي ، بيا به يې نو زړونه سره تش کړل او ټول رازونه به يې سره وويل : کله - کله به په يوه نيمه خبره کي گيلې هم سره راغلې ، بيا به نومانيچن او په کاره مغزي سره ولاړشو او يو بل ته به يې ويل ستا خوښه ده ته دغسي کوه .

کله به ورځ دوې او کله به څو ورځي سره خوابدي وو ، مگر صادق او زلمي دومره سره گران وو چي بيا به يې يو بل ته دپخلا کېدو لپاره پلمې لټولې ، کله به يې ويل : يا ته مه بنوره بله ورځ به داسي نه کوي ، ددوی په خوابدي به ټول کلی او ملگري پوهېدل ، ولي هر يو به داسي معلومېدی لکه پاچهي چي ځيني تللې وي ، ناسته ولاړه به يې دپخوا په شان نه وه ، کله به له صادق څخه نورو ملگرو پوښتنه وکړه : صادق ! ډېر ديغ (خوابدي) يې سم مجلس نه کوي اونن دوهمه ده زلمي هم نه درسره معلومېږي ؟ صادق به وويل : کار به لري نه به وي خلاص ، جانان چي هم دکلي دښو هلکانو څخه و او دصادق او زلمي په خوابدي باندې خوابدي و ، شاوخوا يې وکتل خولۍ يې پر سرسمه کړه او صادق ته يې داسي وويل : ياره صادق ستا او دزلمي په انډيوالۍ ټول کلی ښايسته و ، همځولي به پرتاسي راټول وو ، اوس چي تاسي دوه خوابدي شولاست له مور څخه مولالارورکه کړې ده ، چي څه وکړو ؟

يو وار يوه ته ورشو ، زارۍ ورته کوو او بيا بل ته ورځو چي څه پېښه ده ، خو يو هم حال نه وياست ، څو شپې ژوند دی چي په خوشحالي تېرشي ښه دی که په خوابدي ، دابه تاسي مور ته نصيحت کاوه چي سپری يو دبل سره ښه کوي ، دصادق چي دغه وخت خپل گران ملگري زلمي سترگو ته گرځېدی او هغه خواږه مجلسونه چي هر يو يې لکه دشب قدر شپه يا دکوچني اختر ورځ چي هر کله نه وي ، که به ټوله ورځ هر څه سترې کېدل ، خو دمازديگر په مجلس او ليدو به يې ځان هوسا کاوه او مازديگر ته به داسي وو ، لکه څوک چي دجنت پر لار باندې ځي . صادق په جواب کي وويل : جانانه ته خو ښه وايي مگر ما په ټول ژوند کي چپ قدم نه دی ورسره ايښی . صرف هغه بله ورځ ما دا ورته وويل : باغ ته درغلم تاهيڅ مجلس نه راسره وکړی ، بس پردې خبره زلمي خوابدي شو ، دوه درې واړه به زه نور ورسره مخامخ شوی يم ، خوده ځان پر خوابدي باندې اچولی و او لازه يې بدله کړې ده ، ښه ته ووايه :

دی به زما څخه پردغه لږ خبره او گيله باندې دومره خوابدي کيږي ، زه چي خدای ﷻ مه کړه دی پرسرباندې ووهم ، لا بايد دی خوابده نه کړي ، بيا زه ورغلم . په دغه وخت کي صادق دسمال له جيبه راوکښ او سترگي يې په وچي کړې او ويې ويل : اوس ته ووايه چي زه ملامت يم او که دی .

جانان ورته وویل: ماته همداسي معلومېږي لکه ده چي زیاتوب درسره کړی وي ، رشتیا هم څوک له انډیوال سره داسي نه کوي لکه ده چي له ستا سره کړي دي .

هغه بله ورځ زه ددوی په باغ کي ورسره ناست وم دزلمي مشر ورور “مهربان” ورته وویل: هلکه دصادق دي لکه چي خوابدی کړی دی ، چي اوس نه درسره معلومېږي ، خو زلمی هیڅ جواب نه ورکاوه ، صرف یې داوویل: هیڅ نه ده پېښه . آخر مهربان ورته وویل: نن یا سبا به خامخا ورځې او صادق به پخلا کوي ! .

“ په دې حال کي جانان دچایو پیاله پورته کړه دصادق زړه له دردمنو خبرو ډک وو ” ویې ویل: جانانه ! هسي مي تاد زړه غوټه خلاصه کړه او زخمونه مي لا تازه کوي ، وایم څو ورځي مخکي دافغان اکا په پالېږکي په مخه راغلی ، مخ یې راڅخه واپراوه او لاړ یې راڅخه چپه کړه ، دبل چا خبره دوندې پرچانه درنېږي لکه دیو گران دوست او انډیوال ، بیا دزلمي غوندي ښه انډیوال ، بس دی خدای ﷻ دې وساتي ما یې د انډیوال حق څه وراداکړی دی ، څو واره ورغلم چي زیاتوب لا هم ده کړی دی .

جانان ورته وویل: صادقه چای درواخله ، سړې سوې ما ټولي درڅخه وکړې ، خدای ﷻ به یې خیر کړي . صادق چي پیاله پورته کړه جانان ته یې وویل: صادق ته دچایو خبره کوي ، وایم ما ته ددنیا هیڅ شی خوند نه راکوي او نه ددنیا په شیانو کي وفا پاته ده .

وایم تردې وروسته ددنیا هیڅ شی پر هیڅ نه بولم مگر زلمی مي یو وخت نه هېږېږي ، کونښن کوم چي هغو ځایوته ولاړنه شم چېرې چي زه او دی سره گرځېدو ، دده په رنگ چي څوک ووينم ، لا مي دی وسترگو ته ودريږي ، دجمعې په ورځ تا راته وویل چي ما او زلمی اختر ته یوه رنگه کالي کړي دي ، له هغه دوکاندار سره هغه رنگه یوه جوړه کالي لا نور هم پاته دي ، هغه به ته کوي او ځان ته به یې جوړوي .

مادر ته وویل: کوم شی چي ماته دزلمي یاد تازه کوي دهغه شي زه تاب نه لرم او بیا چي دزلمي په شان کالي ما اغوستي وي ، زما یو پټو دده دپټو په رنگه دی ، اوس زه هغه هم نه رااخلم او بیا زه اختر څه کوم ، اختر خو هغه وخت و ، چي زه په ښه زړه وم .

جانان ورته وویل: نوري خبري پرېږده درځه چي یو وار ورشو .

صادق وویل: دخه لپاره ؟ بس دی نور نه ورځم .

جانان ورته وویل: هغه برایی ناجوړه شوی و ، بیا یې ډاکټر ته یووړی .

صادق وویل: دغه دی ولي یې ماته حال نه رالېږی ، زه به هم ورغلی وای .

جانان وويل: ټوله شپه يې يادولې، چې کله به يې درد سپک شو، دستي به يې ماته وکتل او راته وبه يې ويل: ته وايه ما به صادق وبخښي او يو وار به يې ووينم؟

ماخو ډېري پرې وسره کړي دي ته وا اوس به يې نه راوړي؟ مابه ورته ويل اوس خو شپه ده سهار چې دی خبر شي خپله به راشي “بيا به يې لږ تسلي او ارام وشو” نو اوس درځه چې ورشو او هغه دی دزلمي ورور يونس هم زموږ وخوا ته په منډه را روان دی، يونس چې رانژدې شو، ساه وهي. هلۍ - هلۍ جانانه، جانانه، صادقه راځۍ - راځۍ ما ټول کلی درپسي گڼت کړی دی، هلۍ راځۍ زملي ډېر په عذاب دی ويل يې صادق راوړلۍ، چې يو واري يې ووينم.

“دصادق او جانان هم په دې خبره سره حال بدل شو، سترگي يې له اوبښکو ډکې شوې، بس په منډه را روان شول چې راوړسېدل، دغسي په خلگو کې دزلمي وخوا ته ورته شول، گوري چې پرزلمي دمرگ خولې ورماتي دي، صادق په گانگوره او ژړغوني آواز پرېغ کړه. زلميه، زلميه!

زلمي چې دانځ واوړېدې چې صادق دی سترگي يې راوړني ږې، شونډان يې سره وښورول، معلومېدې لکه صادق ته چې وايي ما وبخښه او رخصت راکړه.

په دغه حال کې دصادق پرمخ اوبښکي راواني وې او داڅرځل لپاره يې پر تندي مچ کړ او دا يې ورته وويل: ته ما وبخښه ته حق را پل (وبخښه) کړه! ماولي ستا په ناجوړۍ ځان نه وخبرکړی څنگه ژر راڅخه ولاړې، زه هم نور ژوند نه غواړم صادق هم دغسي يې حاله ولويد او دواړو خپل پوراډاکړي.

خدای ﷻ دي يې وبخښي

چي فکر او سوچ په کار دی

نن ماښام يې دډوډۍ پروخت دجهانگير او لاجورد زامنو قيصه کوله ، حاجي صاحب ښه سړی دی چا يې نوم په بده خوله نه دی اخیستی ، په کورکلي کي يې دهر چا په غم او ښادۍ ځان خبر کړی دی ، له بې وسه او بې کسه خلگو سره يې تر خپله وسه مرسته کړې ده ، دژوند تودې او ترخې ډبري پراغلي دي ، تل به يې زامنو ته داويل چي خپله گوزاره کوي ، دچاپه کار ، کار مه لرئ که موښه دچا سره کولای شوای خوښه کنه بد چا ته مه رسوئ.

دژوند يوه ترخه انسان ته ډېره گرانه پرېوځي که يې څوک په ساړه دماغ اوسم فکر برابره نه کړي وایم ، له کوچنۍ خبري څخه لويه خبره پېښېږي ، که پر بدو واوړي ستاسي په ياد دي هغه بله شپه چي باران شوی وو ، دجهانگير اکا دکوراوبو بله لار نه درلوده دلاجور پر کور ورتلې ، دلاجور زامنو داوبو لاره وربنده کړه ، چي نور موږ دغه اوبه پردې خوانه پرېږدو ، هغه و چي ددواړو کورو انسانان پرله راووتل پرځای ددې چي په خبره سر خلاص کړي او يو دبل زور راوړي ، په لرگيو او بېلچو يې يو بل سره ووهل . جهانگير اکا سپين ږيری سړی و ، په سر کي ووهل شو ترډاکټره پوري لانه وو رسېدلی چي پرلاري مړ شو ، هغه شپږ اووه سرماتي خولا پرېږده وایم ، خدای ﷻ مودي يې له حاله وساتي .

“په دغه کال کي دحاجي صاحب کشر زوی دلاس پرېولو اوبه راوړې ، دولت چي دپلار خبروته غوږنيولی و ، خپله اوږده خاموشي يې ماته کړه او ويې ويل : هو پلاره ! ددواړو کورونه خراب شول ، يو خو قتل و شو ، بل بدي ورپېښه شوه ، دا يې لا څه دلاجور زامنو کله بار کړه ، ښه کور ، ښه محله ، دبازار ښه کاروبار ، داټول ځيني پاته شول ، څوک وايي رېگ ته به تللي وي ، څوک وايي صحرا ته به تللي وي ، داشين ژمی او دا ودوی خوارانو ته ورپېښه . حاجي شاگل اکا چي دښوروا په گوله پسي دشلومبو غوږپ وکړ ، لږ يې گوله ترستوني تېره شوه ، ويې ويل : هو ! زويه دغه گوله مي ترستوني نه تېرېږي چي ددوی حال راپه ياد کړم . وایم ، موږ دغه دی په ژمي کي لا شلومبې نه قضا کوو هغه نور نعمتونه خولا پرېږده .

وايم ددوی خوارانو به څه حال وي چي ځان له يخه خوندي کړي او وچ اوږه ورسېږي ، پاچهي به يې و بولي ، په دغه لا کله خلاصېږي ، نوري خوارۍ هم ورته گوري ، دخدای ﷻ عذاب خولا پرېږده ، مازديگر ادم لالا په جومات کي ويل : چي دلاجور هغه سپين ږيری ورور او وراره هم حکومت نيولي دي چي ورور دي څه شو . داغريب خو په هيڅ نه وو خبر ، بې ازاره سړی و . دغه يو بچی يې و ، هغه يوه مزدوري ورته کوله ، په دغه يې گوزاره وه اوس يې نو دوي تورسري (ښځي) په کور کي پاته شوې ، هغه وو درې کلي لاندي دچا په غوږي “څنگ” کي همسايه وو هغه دچا خبره ده وجود روپه لاند هه سوځي .

په دغه حال کې د دروازي کړپ شو او "پايند" له بازاره راوړسېدی ، تر سلام وروسته پلار او وروڼو سترې مسيا ورته وکړه ، دولت ورته وويل : موږ لږ انتظار وکړ هغه ته وځنډېدې ، بيا مو نو ډوډۍ راواخيستله ، هغه هم ډوډۍ په خوند نه يو پوه شوي دغه دلاجور د زامنو د غم قصه مو کوله .

پايند په جواب کې ورته وويل : دوکان مي پروخت بند کړ ، هلته مي لږ دوايي رااخيستله ، چې پرلاري جمعه گل لالا راسره ملگری شو ، هغه هم دغه قصه کوله ويل يې دلاجور زامنو چې د شپې کډه بارکړه په هغه شپه خو باران اوړېدی ، ختي وې تريوځايه چې تللي وو پرلاري يې مو تر چپه شوی و ، وايي ، چې دوه درې پکښې مړه او څو نور تپيان او خوږ دي ، سم يې لا حال نه دی معلوم ، له کوچنۍ خبرې څخه داده دوني (دومره) لويه خبره پېښه شوه ، بس پلاره هغه ستا خبره .

چې فکر او سوچ په کار دی :

داغریبه مړه شوه

“ولي اکا ښه سړی و ، څوک يې نه وو ازار کړي ، ديو وزري او يواځيتوب ژوند ډېر پر تېر شوی و ، دېل دگاونډيتوب احتياجونه يې ډېر ليدلي وو ، دوه درې واړه تربرو پر خپله مخکې داسي وواهه ، چي مرگ ته يې رسولی و ، ډېره مخکې او جايداد تربرو ځني لاندي کړل ، پر هغه پاته به يې هم گوزاره نه ورسره کېده ، مجبوره شو بازار ته يې کډه وکړه. ديوشناخته سره شريک شو ، څه کاروباريې پرله برابر کړ ، راستمن سړی و ، ژوند يې ژر ښه شو اوس يې نو هلکان هم غټ شوي وو ، په کار هم پوه شوي وو.

وايم هغه دچا خبره “چي ډوډی يې پر تېي ښه پخېده” زامنو ته به يې ويل: نيمه ډوډی خورئ نيمه دخداي ﷻ په رضا ورکوئ ، هيڅ شی مونه دي کم او مانده. ښه مېنه او کور ، ښه محله ، ښه دوکان او کاروبار خپله غوا درته ولاړه ده.

وايم: هغه تربرو چي زه يې څو واري وو هلم او دمرگ خوارۍ يې راباندي تېري کړې ، لا درته راشي هم په ښه وضعت او ښه چلند ورسره کوئ ، موږ به يې ددوی په نيت نه ورسره کوو ، زرگر چي دپلار مشر زوی و او ټولو خبروته يې غوږ نيولی و او ښه ښه به يې ويل ، دخبري پر واري يې ويل: هو پلاره تانې خبري وکړې ، دښه کار نوم لا ښه دی او دبد کار نوم بد دی او دبدو پای خراب دی ، خداي ﷻ موږ ته ښه ژوند راکړی دی او په ښه نظر يې راته کتلي دي.

وايم: بل که موږ ته درېدلي وي ، وي به خو موږ بل ته نه يو درېدلي . هغه زموږ تربرو چي زموږ سره يې ښه ژوند ونه کړ خپلي مخکي خو يې خپلي وې ، زموږ مخکي يې لا هم راڅخه لاندي کړې ، دغه دی نن يې څه حال دی ، خداي ﷻ دېل له احتياجه نه وايستل ، اوس چي بيا خداي ﷻ دا کاځتي او وچکالي پر راوستله بيا نو خداي ﷻ ښه له مخکي سره ووهل.

نن غرمه “زعفران” راغلی و ، چای مي ورته راوغوښتې وايم پر حال يې ژباړاوه ، چي داقيصې يې راته کړي دي ، زړه مي باندي تور دود سو ، باغونه يې ټول وچ شوي وو ، دپسو دانه نه وه ورپاته ، دکال له سره چي يې پورونه کړي هغه پر باندي وو ، دپوروړو له لاسه يې سترگي نه شوای ښکاره کولای. ويل يې زوی مي يوه مياشت دمخه باورې ته ولوېدی نو رسلا مت و ، خو دغه ښی لاس يې دوه ځايه مات شوی و. ويل يې دډاکټر پيسې مي نه درلودې ، سکندې والا هغه لاسونه چي ترې هغه ته مي ورووست ، هغه يې لاس وروترلی هغه هم سم نه دی جوړ ، هلک ځيني په عذاب شو او خلگ وايي ، چي دابه بېرته ورماتوئ ، کوږ به يې ورتړلی وي ، ده راته ويل ، چي له کوره راتلم يو موټ اوړه هم په جوال کي نه وو ، موټر کرايه مي له بل چا پور کړه ، “زرگر سوړ اسوېلی وکيښ ، له نژدې منگي څخه يې اوبه پرسرپورته کړې”.

پلار ورته وويل: هو زويه! پر موږ بڼه ولاړه ده، يواځي چي دخداى ﷻ شکر ادا کړو، څوک راڅخه ازار نه شي، کبر او لويي راڅخه ونه شي.

وايم: هغه بله ورځ چا قيصه راته کوله چي “گلداد” او ملنگ چي سکه ډاکا زامن دي پرکوچنيانو يې سره جنگ شوى دى بيا يې نو هلکان سره راوتلي دي، مرگ له يې سره وهلي دي. يو هلک په سر کي په بېلچه وهل شوى دى، چي دخبرونه دى، دوه په “لرو” وهل شوي دي هغه هم کاري خوږ دي.

وايم: دانو څه ژوند دى چي يو وار کاڅتي شي، بيا بدې شي، وايم داتول زموږ عملونه دي “ولي اکا” دنسوارو دبلۍ سره بنسټ راوه، نيت يې داو چي نسوار وکړي. زرگر دخبري وار پيدا کړ او ويې ويل: هو پلاره! دزعفران قيصه مي درته کوله چي دزوى لاس يې مات شوى و، هغه هم سکيندي والا کوږ ورتلى و، دغه يې حال وچي دموتير دکرايې پيسې يې لانه درلودې، هغه دوا او ډاکټر خولا پرېږده، ما هم ددوى په عمل نه دي ورته کتلي چي يا يې زموږ مخکي لاندي کړې يا يې له موږ سره په کلي کي ظلمونه کول. وايم ده غريب هم پورته نه شواى کتلاى، دى هم په هغو خپلو کارو لکه چي شرمېدى.

بس پلاره ده دغه دغم قيصې راته کولې، زه به هم يو وار په کار ځني اخته شوم، دوه واري مي چاى ورته راوغوښتي اخير مي زروپۍ ورکړې چي داواخله هغه دزوى علاج به په وکړې، که کلي ته تلې رابه شې يوه گونۍ اوږه، څه چاى او بوره به هم مادرته ايښي وي هغه به هم درسره يوسي.

ده غريب سر سرتور کړ، ډېري دعاوي يې وکړې، ده لا دغه دعاوي کولې چي دکلي د “ملک مدو” زوى ورپسي راغلى، سا يې لنډه – لنډه کېده زعفران ته يې وويل: ستا تر راتلو وروسته دي کور والا پراولاد سخته ناجوړه وه، بل شى نه وو دغه زموږ دسپاريانو په موتير کي مو راواخيسته دوې ښځي نوري هم ورسره راوختې، دغه وو چي لنډي مانه ته راوړسېدو، هلته موموتير خراب شو، سواريان کښته شول هغه ستا کورواله مو په ځولۍ کي راکښته کړه، ديو پاڼ په سيوري کي مو کښېنوله، موږ په موتير اخته شو چي ژر به يې جوړ کړو، لږگړۍ وروسته مو د کوچني ژړا ترغوږ شوه موږ څو ورتلاى نه شو، هڅه ښځي ورسره اخته وې يوه ښځه زموږ خواته راتېږه شوه او په ژړا يې موږ ته وويل، چي کوچنى يې پيدا شو او داغريبه مړه شوه.

ندا: هو ډاکټر څه ډاکټر ان به وي دهغه هسپتال (روغتون) پردروازه يې دډېرو ډاکټرانو نومان ليکلي دي امبولانس هم لري مگر امبولانس يې نو دچا په بڼه نه دی ورغلی، ولي په هغه کي دوی کور ته ځي او دکور کار ځني اخلي.

میراجان خبره ورغبرگه کړه: دبنادی هسپتال او امبولانس دې شي خدای ﷻ دي څوک نه ورته اړ کوي، له ماڅخه څږي او روڼي پرله گډي شوي دي، ته لاري ته سم پام کوه چي يا لار خطا نه کړې يا یو شی په ونه وهې يا دهسپتال کوڅه درڅخه خطا نه شي.

ندا ورته وویل: وروره ته وارمه خطا کوه، داپه دنیا کي پېښیږي، دادی راورسېدو گوري چي دهسپتال دروازه کولپ ده، یو صفایي والا له دروازي سره ناست دی جارویي وڅنگ ته پروت دی.

میراجان خوارکی لکه مسافر پر راشبوه شو، سم يې هم نه پېژني چي مزدوردی يا کمپوډر، خو دوی خپلي بدې ورځي ورته راوسول.

میراجان ترسلام وروسته داسي په مظلومانه ډول ورته وویل: وروره! ډاکټر صاحب چېري دی؟ موږ دامریض را اخیستی دی ډېر په عذاب دی.

صفایي والا وویل: ډاکټر لا اوس نه دی راغلی، تاسي ته خوهم دشي وخت نه معلومیږي، بس هروخت چي راروان شی، هغه وخت راشی.

میراجان: وروره ته خوا مه بدوه، داخو پېښه ده، وخت نه لري. صفایي والا وویل: ډېري خبري به نه کوي، هر شی خپله طریقه او وخت لري، زه لا دغه هسپتال ته پروخت راځم، دايې طریقه ده. اول به نمبر اخلي، بيا چي ډاکټر پر “۹” بجې راورسېږي بيا به نو هغه وخت پر خپل اخیستي نمبر سره خپل مریض ډاکټر ته وربکاره کوي.

میراجان: په ډېره ناامیدی سره دموتړ خواته راغلی او “ندا” ته يې وویل: وروره داخو ډاکټران نه شته، هغه سړي په ډېره خوشکه او څښم راته وویل چي هغه پر “۹” بجې راځي.

ندا: ته راځه چي دډاکټر کورته ورشو مجبوري ده اوس يې نو څنگه کوي، هوسا د ستړي په حال څه خبر دی، موټر ته راخېژه گوندي ډاکټر په کور کي پيدا کړو.

د “زرداد” سوی بدن، سختو بوغارو، دډاکټر نه پيدا کېدل له میراجان څخه هرڅه گډ وډ کړي وو، نژدې و چي موټر ته د کړکۍ له لاري وڅېږي، خوند ا استاذ دروازه ور خلاصه کړه او موټر يې روان کړ، لږ ساعت وروسته ندا پر میراجان رغ وکړ، وروره دادی دډاکټر کور ته راورسېدو، ته ژر دغه شنه دروازه و روتکوه،

داڅنگ ته يې دارنگ بتن هم ده ، ميراجان چي دغسي په يوه سا ورشپوه شو ، دروازه او بتن يې يوځای ورووهل لږ ساعت وروسته دروازه خلاصه شوه ، يو هلک چي دخوب کالي يې اغوستي وو ، سترگي په دواړو لاسو موبلې راووت ، داسي معلومېدی لکه له خوبه چي وي ، ويې ويل : څوک مو په کار دی چي داوخت راروان ياست ؟

ميراجان داسي زهير ورته وويل : مريض مو رااخيستی دی ، ډاکټر صاحب مو په کار دی هلک وويل هغه اوس نه سته هغه واک ته تللی دی .

ميراجان وويل : ښه ډاکټر صاحب واک ته تللی دی ، واک چېري دی ، واک مريض دی که بل شی ، ته يې موږ ته راوښيه چي هلته ورشو .

هلک وويل : په شي نه پوهېږې ، وايې واک څه شی دی ، واک ورزش ته وايي ورزش ته ، داسې چي سهار ځغلي . ميراجان مخ پرندا استاذ راواړاوه ، ويل داخو هم نه شته وايي ډاکټر صاحب سهار ځغلي ، گوره چي په چاپسي ځغلي ، داغريب ته هم لکه چي يوه خواري ورپېښه شوې ده چي په ميدانو دي ، ندا وويل : ته موږ ته راوخېژه موږ له سهاره چپه رابارکېږې ده ، ته راځه بل روغتون ته ورشو که خدای ﷻ کول دهغه ډاکټران به پرځای وي او هسپتال به هم خلاص وي ماته يې ډېرو خلکو صفت کړی دی ، وايي چي دهغه دوايي سمه هم ده او ارزانه هم ، ناحقه غوتي خلگو ته نه ورپه شا کوي او ډاکټران يې هم ښه خلگ دي او هلک هم دادی اوس ډېري بغاري نه وهي ته وایه درد يې سوکه شو او که دژړا څخه ستړي شو .

ميراجان وويل : زما خيال دی هغه په کورکي چي مو گولۍ ورکړې هغو لکه چي نشه کړې ، ندا خبره ورغبرگه کړه ، بس دايو راوړسېدو هغه دی وينې دهسپتال (روغتون) دروازه خلاصه ده ، خلگ وځي ننوځي ، معلومېږي چي ډاکټران هم پرځای دي ، دستي نورو خلگو ميراجان ته وار ورکړ ، هلک ډاکټر وکوت ، دوايي يې ورکړه ډاکټر خپل فيس هم ورمعاف کړ ، څو ورځي په هسپتال کي و ، ترهغه وروسته کور ته ولاړل ، ميراجان هم دوايي له حلالې خلاص کړ .

مياشت پس زرداد جوړ شو مور پلار او نورو کوچنيانو ته به يې ويل : بيا زه به نه کوم دمور او پلار په خوله به کوم ، ما چي به کول مورا و پلار څومره راسره په عذاب شول . څومره پيسې ځني ولاړې او پر ماڅخه خواری تېري شوې ، بيا به به نه کوم .

احتياط کوه

ډېري خوارۍ پر تېري شوې ، سوگل يې دتي و او رنگينه په دوهم کال کي وه چي خاوند يې يوه شپه کور ته تلې پر لاري غلو وويشت او مړ شو ، دلاس ساعت او څه پيسې يې ځني يووړې ، د " خانو " ترفاتحې وروسته يې څوک نه درلودل ، چي غم يې و خوري يا يې سرپرستي وکړي .

ميراث خواره يې ښه خلگ وو ډېره يې نه زهېروله مگر د کومک وس يې هم نه ورسره کېدې ، ولي هغوی هم غريب خلگ وو ، خاص څه يې نه درلودل ، بس " شمایل " وه او دوه يتيمان ، ځوانه وه ترکور هم نه شوه وتلاي چي دچاکره ورشي څه کار مزدوري يې وکړي ، ولي چي خلگ به څه وايي ، چي پر ژوند مي تور داغ ونه لگيږي او بل که تلای نو دکوچنيانو غم ورسره و ، چي خداى ﷻ مه کړه په دوی څه ونه شي ، نه بهرېږي ، ديوبل کره که به څه کار پيدا شو ، نو شمائلې ته به يې رالېږي ، دتلک ، نالۍ او بالښت جوړېدو څخه نيولې دکمبلو ترټکوهلو او کاليو ترمينځلو پوري يې له يوه کاره مخ نه گرځاوه .

دومره مزدوري ورپاتېدله چي وچ اوږه به يې په رانيول بس حيا داره او پلار داره مېرمن وه ، خپله حيا يې ساتله ، دا يې هم پاچهي بلله ، چي څوک يې له خپلو يتيمانو سره پرېږدي او کار په ونه لري . خوارۍ او غريبۍ ډېري پر تېري شوې ، خو چا يې رغ نه واورېدې ، څوکاله وروسته چي اوس " سورگل " څه غټ شو ، زلمی شو ، څه موده يې دچا سره مزدوري کوله خواوس پر غاړه راټال دتختو په غالب کي سگرېټ خرڅوي ، څه يې لاس په خلاص دی ، په څلورو پنځو شپو کي به کټو باندي کېدله مابنډم به ښه خوشحاله سره ناست وو ، دخداى ﷻ شکر به يې کاوه ويل به يې خداى ﷻ : دغه نیمه ډوډۍ مو تر خوله تېره ده ته مو باقي ژوند له غمه وساتي او سورگل ته به يې ويل : زويه دغه خوارۍ چي کارې او مابنډم خپل کورته راشې دبل له بدو مودي خداى ﷻ وساتي دغه لويه پاچهي ده ، دغه حال دي خداى ﷻ نه دروي .

سورگل وويل : هو موري ښه ولاړه ده ، خوبيا هم په دغه گوزاره نه کيږي ، ژوند مناسبتونه غواړي ، جوړ نا جوړ پېښيږي ، دالا څه هغه دی بابا مسکين په کوچنيوالي کي کوزده راته کړې ده او ولور يې ټول پاته دی ، حيا مي دبل پر کور ده غاړه يې ايستل غواړي او حيا راخوندي کول غواړي ، هغه نور رواجونه خولا څه کوي ، زه مجبوريم چي يوه خوارۍ وکارم .

موري يې وويل: څه خواري به وکارې؟ موږ خو مال او دولت نه لرو چي بل کار وبار په وکړې، بس همدغه ددو لاسو خواري به کارې.

سورگل وويل: موري سرکار (حکومت) خلکو ته په پور موټران ورکوي، زه به يو موټر په پور واخلم، خواري به په وکارم په کال دوه کي به مي کار سم شي، تردغه دوه لاسو خواري خو هيڅ نه وځي.

موري يې ورته وويل: موټر څه کوي يو وار خو پور دی بيا چي ته مسافر شي زه په کور کي يواځي يم، اوس چي ما بنام ته راشي سترگي مي درې کي وي، دغه دنېستۍ پرگوله سره کنبېنو وایم، چي رنگينه خور دي نه وه راڅخه واده کړې، له هغې سره به مي خوله پرې وه، لاس به مي په سپک و، هغه دی دهغې خواري بيا څه حال دی، دژوند گونډه ده، زموږ دي دادغم رواجونه شي چي په کوچنيوالي دوستي وکړو بيا نو په لويوالي هغه هلک چرسي يا هيروني يا غل شي، نه ده معلومه چي څه شی ځني جوړ شي، موږ هم دغه ستا او درنگيني

دوستۍ په کوچنيوالي وکړې، هغه دی رنگينه خور دي په سرو او بنکو واده شوه، په سرو او بنکو ناسته ده زه دلته په پخه يم، خاوند يې هغه و له بې لارو خلکو سره گرځېدی هغه دقتل په تور (جرم) حکومت دغه دوه کاله ايله کوي او بندي کوي، په دغه سرگرداني کي يې رنگينه له موږ څخه واده کړه، په بنادي يې پوه نه شو، پروږ زه ورغلې وم، گرده کهول يې دغم پر کمبله ناست وو، رنگيني داسي او بنکي تويولې لکه شمه داسي سوې وه تاچي ويل اور ته دي نيولې وه، هغه ددې ښه ځواني پرېل حال وه.

په دغه وخت کي يې مور له ژړا څخه په سلگيو شوه يو گړۍ وروسته سورگل وويل: بس دی يو گړۍ دي او بنکي پاکي کړه، سورگل هم دپټو په ځاک خپلي لنډې سترگي وچي کړې بيا يې وويل: هو! موري زه هم څه غوږېدلی يم چي درنگيني خاوند به عمر قيد يا پانسی کيږي، هغو اصلي قاتلانو د حکومت سړيو ته پيسې ورکړې ځانونه يې خلاص کړل او "بلو" اخبني ته يې وويل: چي ته اقرار کړی و، چي د "ملک ظريف ورور ما مړ کړی" او ځان يې پساوکي، بس هغه دچا خبره "چي بد گرځي بد به پرځي" له بدو خلکو سره ناستي ولاړي دغه دی تردې حاله ورساوه چي نن يې ټوله کورنۍ او خپلوان دغم پر کمبله ناست دي، وایم چي په موږ پوري يې لا دغه دمسکيني. ډوډۍ زهر کړې ده، دومره توان نه دی راپوري چي يو وار دغه خور ووينم هغه ددې ښه ځواني څنگه کباب شوه! بس خدای ﷻ دي دغه زموږ بې ځايه رواجونه ورک کړي، هلک او نجلی لا کوچني وي موږ يې کوزده وروکړو. بيا نونه ده معلومه چي په لويوالي څنگه شي او بيا په دغه ويراخته شو.

موري ما هغه خپله دغم سندرې درته ويله هغه دغه قصه په راگله شوه څه به يې درڅخه پټوم، يوه مياشت کيږي چي موټر مي په پور اخيستی دی، موټروان (ډرېور) راچلاوه ما هم زده کړ، داڅو پېرې کيږي چي زه يې بيايم او راولم مازديگر چي راورسېږم هلته په گېج کي يې ودرېم، موټروان مي نن جواب کړ ما ويل، ښه دی دغه دده پيسې به

هم راپاته شي نو که یو شي ځني جوړ شو. موږ یې وویل: ښه دی زویه اوس خو اوبه ترورخ تېري دي. زه نو څه درته ووايم بس احتیاط کوه لېري مه ځه ماښام دغه خپل کورته راځه.

"سورگل چي نازده کړی و، موږ یې لا سم نه وزده له څو خطرناکو پېښو څخه خدای ﷻ پاک ژوندی خلاص کړ، کنه هره یوه یې دمرگ وه، څه موده کیږي چي موږ کور ته راوړي، کله-کله به ماخوستن په کلي کي چا-چا یو او دوه نفرو ژمنه ورسره وکړه چي سهار به سره ځو، بس یو او دوه نفره دغه دکلي یو او دوه نفره دبازاری سواړي (سپاري) به یې پیدا کړه بیا به یې موږ ته پښه ورکړه، چا به ویل فضل-فضل وروره لږ سوکه (کرار) درځه اوسو به مودلته په مړه کړې داڅنگه رفتار (تگ) دی، بل سپاري به ویل: دغسي چابک درځه مرگ له یارانو سره ښه دی، په دغه اړو دوړ کي به یې موږ راوستی اوبېوی، برابري ماخوستن هم دکلي درېیو کسانو ژمنه ورسره وکړه، چي سهار وختي به سره ځو یو دوه کسه به پرلاري پیدا شي، کنې زموږ کرایه دي بس ده، غرمه لا نه ده په کلي کي نارې شوې چي هلئ مړي یې راوړل، کوڅې له کوچنیانو او ښځو څخه ډکې شوې، سپین سړي هم کوڅوته راووتې دسورگل مور هم راوتلې ده یوې بلي سپین سړي ته وایي. خدای ﷻ دي دا جنگ و دروي څنگه ځوانان یې خاوري کړل، دغه دی بیا یې لکه چي شهیدان راوړل.

هغه دی جنازې یې مسجد ته یووړې بیا به یې کومي مندي بوري کړي وي، په دغه حال کي یوه دکلي ملا صاحب او هغه موږوان چي داپېښه یې په سترگو لېدلې وه او دامړي یې تردې ځایه راوړسول، دسورگل پر مور دخلگو له مینځه را دمخه شو او داسي یې ورته وویل: دسورگل موري د خدای ﷻ امر قبول کړه، خدای ﷻ درکړی و، خدای ﷻ درڅخه واخیست هغه دی ستا دزوی او دکلي درېیو نورو کسانو جنازې مو مسجد ته راوړې. خدای ﷻ دي یې وبخښي.

دسورگل مسکین دموږ یوه چیغه (ناره) ترخوله وختله زموږ یې بلگ شروع کړ او ټول بدن یې بې واکه شو، دستي نورو سپین سرو تراوړو ونيوله او پرمخکې یې کښېنوله، یو بل سپین ږيري ورته وویل: دالته کښېنه جنازه ستا دلېدو لپاره دلته راوړي هغه موږوان (ډرېور) چي دغه قصه یې ټوله په سترگو لېدلې وه، داسي یې ویل: زما موږ سهار دده په موږ پسې و، دژړي تر بند چي ور تېر شو دوه موږه (کږلېچ) په ها خوا سپک ښه هوار او سیده دی، پردغه ځای چي دی زما دمخه و، موږ یې نور تېز او چابک کړ، مخامخ یوه غټه لاری موږ پرراغلی، سورگل هم لکه چي له ډېري تېزۍ څخه موږ نه شو کابو کولای، نومخامخ یې په دغه بېنس موږ کي وواهه، دده موږ خو کوچنی و، دهغه موږ تر حصه لاندې شو، موږ چي ورکښته شوو، بس دقیامت ورځ وه، ویني بهېدلې. موږ چي سره را کښل ټول مړه وو، خدای ﷻ دي یې وبخښي ما به کله-کله سورگل مسکین ته وویل، چي موږ دي سم نه دی زده، په خپله یې مه چلوه، که یې چلوې نو احتیاط کوه.

بيا په مسافري كي

د ماښام تر لمانځه وروسته به ځوانان ، سپين ږيري سره راټولېدل ، څوك به لوړ پر دوكانچه ناست وه ، چا به لاندي دوكانچې ته څنگ وهلي و . څوك به بيا د جماعت دېوال ته ناست و . كه به څوك نه وه راغلي دهغو به پوښتني كېده ، ښې غوري به كېدې ، د كلي بازار نوې او زړې به بيانېدې ، كه به له يوې خوا څو سپين ږيري د پخوا زمانې خبرې كولې ، له بلې خوا به بيا چا د سبا لپاره خپل كارونه يادول .

يوه به ويل : سبا زما د اوبو وار دى ، ته وايې مخكه په مې اوبه سي كه به څه پاته سي ؟

هغه بل به ورته ويل : يا وروره ! فكر مه كوه واله ډكه ده ، وايم كه نيت پراخه كړې زما لانيم كار د سره كيږي ، وايم چي كاڅتي تېري شوي ، خداى ﷻ پاك دي بيا دا وچكالي نه راولي . سړكال خو د الله ج فضل دى بارانونه او ځاى - ځاى واورې وشوې ، دهغه دي يوڅه اوبه شته .

هغه بل به ورته وويل : بس اوبه به دخداى ﷻ ج خير كړي سبا په هغه كېسته كلي كي واده دى او موږ ټوله كلي ته يې ست كړى دى چي هيري مو نه شي ، بس له هري خوا به مرکه توده وه ، يوازي زرگر لالا وچي ښه عجيبه نوې به يې نه وه اورېدلې څه به يې نه ويل .

كله چي به يې څه عجبې اورېدلې وه په هغه ورځ به په جگه غاړه ناست و ، هر سړى به په پوهېدى چي عجبې يې اورېدلې ده ، نن هم چي جگ ناست و انتظار يې كاوه چي خلگ ټول پوره شي او يو څوك د عجبې خبرې پوښتنه ځيني وكړي او دى خپله عجيبه ورته بيان كړي ، په دغه حال كي تاج گل راوړسېد او پر زرگريې لا په ولاړه رغ وکړ ، شروع په كوه زوروره خلگ دي په انتظار ووژل .

زرگر وويل : نه - نه تاج گل لالا ټوله ژوندي دي ، بس راځه ته مانده وې ، ښه شو چي راغلي . نوې هم عجبې نوې وه .

تاج گل وويل : شروع په كوه چي دې وډى تروخته كه دي په مټي خلاصه كړه !

زرگر وويل : چي نه مې پرېږدئ نو يې واورئ ما پښين مې يو دوست د كراچي د سفر قصه راته كوله ، تاسي واورېدل ؟ ټول مجلس پر راغ كړه هو - هو قصه كوه ! وامو وړېدل .

زرگر زياته كړه : بس نو ورور ته دي وويل شي ، دغه دوست قصه راته پيل كړه ويل يې : د كراچي د بس ټكټ مې كړى و ، پر خپله چوكۍ كېښستم ، ټول بس ډك شو ، په مزل يې شروع وكړه ، ترڅو ساعته مزل وروسته د بس دمخ له

خواخه یو سپی راولاړ شو په نصیحت یې شروع وکړه ، بې سده زورور تقریر یې وکړه ، په دغه حال کې دېس د پای له خوا یو بل سپی راولاړ شو ، ویل یې: دا څنگه ښه سپی دی او څنگه ښه خبرې یې وکړې زه غواړم و دغه سپی ته لور ورکړم.

نصیحت والا چې دا خبره واورېده ویل یې: نه- نه زه دي لور نه غواړم ، ما دا خبرې د خدای ﷻ لپاره وکړې زه دي لور څه کوم ، دلته د لور پلار زاری ورته شروع کړې چې خامخا به زما لور په نکاح اخلې.

وايم ، چې څه سر دي پرله گړځوم دغو نورو مسافرو هم خواستونه ورته وکړل.

نصیحت والا خبره ومنله چې سمه ده زه به دي لور په نکاح کړم ، په دغه حال کې یو بل سپی راولاړ شو ویل یې ، چې له ما سره څه خوږې (مټايي) دي دکور لپاره مي رااخيستي دي ، زه بيا دا خيرات کوم دايې ددې دوستۍ شېریني ، چې دغه دوستي وشوه ، اوس نو په بس کې د مسافرو خورا ساعت تېر دی یو وار نصیحت بیا دوستي او بیا مفتۍ مټايي او شېریني (مټايي) ووبشل شوه ، هغه دچا خبره چې مفتو شرابو به دچا لاس ودرېږي ، بس خولې شخوند - کيږي څوک په تعجب څوک په خندا دي.

وايم تاته دي وویل شي ښه و چې نه وې راسره ما ورته وویل: ولي ياره ته بيا څومره کم نيتی یې ، دبل مفتۍ مټايي دي لا نه ده راباندې پېرزو ؟

ده راته وویل: په دغو متلو او کنایانو بیا زما سره نه خلاصیږي سمه یې سپینه راته وکړه.

حقداد راته وویل: چې لږ وروسته به دي سر په خلاص شي ، هغه دچا خبره ، چې دخرو خاوند راشي ، دلته زرگر قصه پرېښووه ویل یې: بس دی نوره قصه به بیا بل وخت کوو.

دزرگر نازک طبیعت هرچاته معلوم و ، چې په بنډار (مجلس) کې به دده لپاره چای راتلې ، دده مړۍ (ډوډۍ) به ښه غوړه وه ، بیا نو ده ښه مجلس کاوه او ښه شعر به یې خلاص و ، چې نه چای وې ، نه ډوډۍ نو ځکه یې قصه په نیمایي کې ودروله یا پرېښووله.

تاج گل لالا چې دده ښه طبیعت نیولی و او ترنورو ښه ورسره پوهېدی ، پر رايغ یې کړل ، وروره زرگره قصه مه پرېږده ته خو د مجلس مالگه یې ، چې ته پکښې نه یې هغه مجلس لا خوند نه کوي. وايم ، چای به بیا په کوټه کې کوو ، دغه یو گلاس اوبه درواخله حلق به په لوند کړې نو به په قصه ښه خوند وکړې ، زرگر چې اوبه وڅښلې ، یو څه دتاج گل دناز خبرو طبیعت ورسم کړی و ، ویل: نه- نه داسې نه ده ما ویل ، ناوخته به وي کوچنیان به کور راته گوري ، ټول مجلس په یوه خوله پرېغ کړه وروره زرگره !

قصه کوه ته وایې ناوخته به وي ، وایو چې سهار کيږي لا دي نه پرېږدو.

زرگر لالا قصه پیل کړه: نو خبره داده چې حقداد راته وویل: مټایي او خوږې نه وې چې موږ وخورلې بلکي دخدای ﷻ قهر شو، لږ ساعت وروسته ټول خلک له موټروان سره نشه او بې سده شوي یو، دغو درې کسانو چې یو نصیحت والا، دویم دلور پلار او درېیم د مټایي والا، درې سره ملګري او غله دي، بیا نو یوه موټروان (ډرپور) چوکۍ ته ورغلی دی، اوبس یې یوې خوا ته درولی دی، چې څه شیان راسره دي، پیسې، ګډۍ، او نور قیمتي شیان، هغه به یې بڼه په بېغمۍ له مسافرو څخه راټوک کړي وي.

یو وخت چې موږ په حال کې راغلو ګورو چې په هسپتال (روغتون) کې پراته یو، ډاکټران سټني رالګوي، د حکومت سړي شا وخوا راباندې پېره دي، ته و موږ غله یو، هغو درېیو کسانو موږ ټول لوت کړو، چې په ځان یې لانه کړو پوه.

بس وایم: حقداد راته وویل، چې دناولده چاشنی به څوک نه خوري، بیا په مسافری کې.

رحمت الله رحمت

د لراو بر په برېښنايي کتابتون کي پر ليکه اثار

لراو بر کتابتون

• اسلام او مذهب :

- دروژې دالی
- مؤلف: مولوي سيد محبوب شاه ساجد
- روژه درحمت، برکت او مغفرت مياشت
- اصحابانو کيسې
- مولوي عبدالهادي حماد
- د مصطلح الحديث علم په سوال او جواب کښې
- ليکونکی: شيخ مصطفى العدوي مترجم: محمد عمر بشار
- اړينه پوهه
- مولوي عبدالهادي حماد
- د برېښنايي کتابتون د اسلام او مذهب د برخي د نورو پر ليکه کتابونو لپاره دلته کليک وکړئ!

• ساينس او تخنيک :

- درنا کړکۍ (د کمپيوټر زده کړه)
- عبدالستار فيضي
- سرطان او د چاپيريال راديو اکتیويټي
- ليکوال: پوهنوال داکتر نظر محمد سلطاني
- خدراڼي
- د مايکروسافټ آفس پښتو لارښود
- عبدالستار فيضي
- غواړئ ذهني ځيرکتيا مو تمرين کړئ؟
- ژباړن: مختار احمد احسان
- د ساينس او تخنيک د برخي د نورو پر ليکه کتابونو لپاره دلته کليک وکړئ!

• سپورټ او روغتيا :

- هغه پياوړي لاري چاري چي اندېښنه ستاسو له ژوند څخه محو کوي
- ژباړن: داکتر محمد رقيب (فاروقي وردگ)
- THE PREVALENCE OF HIV/AIDS IN AFGHANISTAN
- Dr.Hameed Shuja
- د کوچنيانو تنفسي سيستم
- ليکوال: پوهندوی دوکتور سيد حسام مل
- د لراو بر وېبپاڼي د برېښنايي کتابتون د سپورټ او روغتيا د برخي د نورو پر ليکه اثارو لپاره دلته کليک وکړئ!

• هنر او ادبيات :

- رائي كيسه وليكو _____ نصير احمد حمدي
- مناجاتونه _____ نور احمد قرانمل
- د هيلو غوتي _____ ويناواله: وحیده "آرينزی"
- د ابراهيم ادهم په پلونو (ناول) _____ ليکوال: عبدالله الهام جمالزی
- منظومي کيسې پښتو لنډۍ او غاړې _____ ليکوال: څارنوال احمد منگل خان

• د ماشومانو لپاره :

- کوچنی شاهزاده (د ماشومانو لپاره) _____ ډاکټر عبدالباري
- زما سوي (د ماشومانو لپاره) _____ مختار احمد احسان
- فتيال (د ماشومانو لپاره) _____ مختار احمد احسان
- د برېښنايي کتابتون د هنر او ادبياتو د برخې د نورو پرليکه آثارو لپاره دلته کليک وکړئ !

• تاريخ او سياست :

- روز شمار واقع افغانستان _____ تهيه او ترتيب: حميد علمي
- شير شاه سوري د افغانانو ترمنځ د يووالي هڅونکې _____ ژباړن: استاد قريب الرحمن سعيد
- د ديورنډ تړون د حقوقو او سياست په تسله کښي _____ ليکوال: ډاکټر رحمت ربی زیرکيار
- د تاريخ او سياست د برخې د نورو آثارو لپاره دلته کليک وکړئ !

• بېلابېل آثار :

- خوندور خواږه _____ عبدالستار فيضي
- د نړۍ اووه عجايبي _____ ژباړن: مختار احمد احسان
- د بېلابېل آثار نومې برخې د نورو پرليکه کتابونو د لوست لپاره دلته کليک وکړئ !

پای

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library